

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE
ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

MINISTRY of ENERGY
Professionalism. Integrity. Transparency

MINISTERUL FONDURILOR EUROPENE

MASA ROTUNDĂ NAȚIONALĂ PRIVIND FINANȚAREA EFICIENȚEI ENERGETICE ÎN ROMÂNIA 11 OCTOMBRIE 2018, BUCUREȘTI, ROMÂNIA ATHENEE PALACE HILTON BUCUREȘTI

AGENDA ȘI DOCUMENTUL DE REFERINȚĂ

Organizată de Comisia Europeană în parteneriat cu Ministerul Energiei, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Ministerul Fondurilor Europene din România, Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei și Inițiativa ONU pentru finanțarea mediului.

Obiective:	2
Proiect de agenda	3
Prezentare eveniment	4
Servicii integrate de renovare energetică pentru locuințe	5
Reducerea riscurilor pentru proiectele de eficiență energetică	7
Renovarea energetică a clădirilor publice	10
Eficiența energetică în sectorul IMM-urilor	14

Acest eveniment este organizat de Agenția Executivă pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii (EASME) în cadrul inițiativei de [forumuri pentru investiții în domeniul energiei durabile](#), finanțate în cadrul programului UE Orizont 2020.

Obiective

În cadrul inițiativei „Finanțare inteligentă pentru clădiri inteligente”, Comisia Europeană organizează o serie de „Forumuri pentru investiții în energie durabilă” (SEI Forums) pentru a consolida capacitatea părților interesate din sectorul public și cel privat de a dezvolta programe de investiții și programe de finanțare la scară largă. Informații privind evenimente anterioare și viitoare pot fi găsite pe pagina de [internet a SEI Forums](#).

O primă conferință regională privind finanțarea eficienței energetice în România, Ungaria și Bulgaria a avut loc la București, la 1 februarie 2018. Acest eveniment a reunit 182 de participanți cu experiență în finanțarea eficienței energetice din partea sectorului financiar, a guvernelor naționale, a dezvoltatorilor de proiecte, a lanțului de aprovizionare pentru renovări termice și a agențiilor locale și regionale. Prezentările și rezumatul discuțiilor de la acest eveniment pot fi găsite [aici](#) și furnizează informații utile pentru pregătirea mesei rotunde naționale.

Obiectivul mesei rotunde naționale este inițierea unui dialog între principalele părți interesate din România cu privire la modalitățile de îmbunătățire a accesului la finanțare pentru investițiile în eficiența energetică și la identificarea obiectivelor comune și a potențialelor îmbunătățiri care trebuie aduse cadrului de politică actual și practicilor comerciale. Masa rotundă va consacra o perioadă de timp semnificativă schimbului de opinii și interacțiunii între participanți, sub formă de grupuri de lucru cu număr redus de participanți.

O a doua masă rotundă va fi organizată în ianuarie sau februarie 2019, pentru a da curs principalelor recomandări formulate în această primă sesiune.

Participanții la eveniment sunt rugați să citească documentul de referință de mai jos pentru o mai bună înțelegere a subiectelor care urmează să fie discutate și pentru transmiterea observațiilor și a eventualelor contribuții scrise la adresa bucharest@seiforums.eu până [la](#) data de 8 Octombrie 2018. Aceste observații vor fi transmise tuturor participanților înainte de reuniune.

Agendă

Masa rotundă națională va fi moderată de Gabriel Avăcăriței, redactor șef, energynomics.ro

În cadrul evenimentului se va utiliza limba română și se va beneficia de traducere în limba engleză.

9: 30 Sesiune plenară

- **Tudor Constantinescu, Prim Consilier al Directorului General**, Direcția Generală Energie, Comisia Europeană
- **Robert Tudorache, Secretar de Stat**, Ministerul Energiei
- **Ciprian Lucian Roșca, Secretar de Stat**, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
- **Mihaela Virginia Toader, Secretar de Stat**, Ministerul Fondurilor Europene
- **Cornel Brezuică, Președinte** - Administrația Fondului pentru Mediu
- **Viorel Alicuș, Director General**, Direcția Generală pentru eficiență energetică, surse regenerabile, cogenerare și energie termică, ANRE
- **Ramona Ivan, Președinte Comisia pentru Fonduri Europene**, Asociația Română a Băncilor, **Director**, Direcția Relații Externe și Finanțări Structurale, CEC Bank

11: 00 Prezentarea grupurilor tematice și a metodei de lucru pentru ziua respectivă

11: 15 Întrebări și răspunsuri

11: 30 Pauză de cafea

12: 00 Grupuri tematice — prima sesiune

1. Servicii integrate de renovare a locuințelor
2. Eliminarea riscurilor asociate proiectelor privind eficiența energetică
3. Reabilitarea energetică a clădirilor publice
4. Eficiența energetică în sectorul IMM-urilor

13: 00 Pauză de prânz

14: 00 Grupuri tematice — a doua sesiune (aceleași teme, continuare)

15: 15 Pauză de cafea

15: 45 Sesiune plenară de închidere

- Concluziile rapoartelor grupurilor tematice desprinse din cele doua sesiuni
- Discuții și stabilirea etapelor următoare

16: 45 Observații finale ale organizatorilor

17: 00 Cocktail

Prezentare eveniment

În cadrul mesei rotunde naționale, participanții vor fi împărțiți în 4 grupuri de lucru pe teme descrise mai jos. Aceste sesiuni se vor baza pe concluziile conferinței publice ce a avut loc în data de 01.02.2018 și vor fi orientate către identificarea de soluții concrete pentru fiecare temă. Prezentul document își propune să prezinte întrebările cheie care sunt relevante pentru fiecare grup de lucru, pentru ca participanții să fie pregătiți și să aibă o sesiune de lucru eficace.

Sesiunile grupurilor tematice vor include prezentări introductive pentru a stabili contextul situației actuale din România și pot include vorbitori invitați din alte state membre ale Uniunii Europene. Discuțiile se vor desfășura în limba română, cu traducere în limba engleză pentru participanții străini. Vom solicita fiecărui raportor din fiecare grup tematic să prezinte principalele aspecte care decurg din discuții, precum și 5 (sau mai multe) recomandări ale grupului tematic, care pot fi adresate părților interesate din sectorul public sau privat.

1. Servicii integrate de renovare a locuințelor

Vorbitori: Alice Morcrette, SPEE Picardie (France)
Picardie Pass Renovation initiative

Alexandru Remus Moldoveanu – Asociația Municipiilor din România (AMR)
Experiențele ce derivă din programele de renovare termică a blocurilor din București bazate pe finanțarea acordată de Banca Europeană de Investiții (BEI)

Moderator: Mihai Tudorancea, TUD Investment Consulting ,din partea Asociației Municipiilor

Raportor: Anca Ginavar, Director General, Directia Generala Dezvoltare Teritoriala ,
Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice

Acest grup de lucru se va concentra asupra modului de sprijinire a proprietarilor de locuințe pe tot parcursul procesului de renovare energetică, în special prin identificarea măsurilor de eficiență energetică, selectarea societăților de construcții, supravegherea lucrărilor, structurarea planului de finanțare etc., pe baza ideii că un serviciu integrat („ghișeu unic”) poate simplifica în mare măsură procesul de renovare și, prin urmare, creșterea ratelor de renovare.

Conferința publică din data de 01.02.2018 a subliniat necesitatea de a reuni toate părțile interesate și de a favoriza o abordare integrată care implică transferul de cunoștințe și consolidarea capacităților în domeniu.

Mai mulți vorbitori au subliniat necesitatea unei implicări mai eficiente a cetățenilor, inclusiv prin sprijinirea condominiilor în atragerea de fonduri (de exemplu asociațiile proprietarilor de locuințe). Sărăcia energetică a fost menționată ca o problemă deosebită, iar eficiența energetică (EE) este considerată un potențial instrument de reducere a acestui fenomen.

De asemenea, a fost subliniată importanța sprijinirii orașelor/autorităților publice în rolul lor de facilitatori pentru investiții în eficiența energetică din sectorul privat. În acest context, în special agențiile de energie au atras atenția asupra faptului că orașele și regiunile din România pot beneficia, și ar trebui să depună eforturi pentru a beneficia mai mult, de programul ELENA și de fondurile gestionate în cadrul programului Orizont 2020 de asistență pentru dezvoltarea proiectelor.

Există numeroase obstacole financiare și nefinanciare care afectează sectorul rezidențial, cum ar fi: un nivel scăzut de conștientizare în rândul cetățenilor, cu privire la beneficiile multiple ale unei renovări energetice, prioritățile concurente ale gospodăriilor sau lipsa de competențe adecvate pentru a efectua lucrări de renovare de înaltă calitate. Într-adevăr, majoritatea proprietarilor de locuințe sunt „neprofesioniști” în domeniul renovării, cu atât mai mult în ceea ce privește renovarea energetică. Procesul de renovare energetică ar trebui să fie cât se poate de ușor și de atractiv.

Alice Morcrette va prezenta un exemplu concret de servicii integrate de renovare a locuinței în Picardie, adaptate pentru a face față acestor provocări. Serviciul public pentru eficiență energetică (Serviciul Public pentru Eficiență Energetică - [SPEE](#)) este un serviciu integrat pentru renovarea energetică a clădirilor rezidențiale, oferind consiliere și finanțare pentru proiectele de reabilitare termică proprietarilor de locuințe. Acesta a fost creat de Consiliul Regional al Picardie.

Există multe alte-experiențe promițătoare în ceea ce privește lucrările de renovare energetică a clădirilor cu mai multe familii. Printre acestea se numără proiecte din Italia (de exemplu în Padova, [proiectul PadovaFIT](#)), Franța (în Picardie, [Pass Renovation](#) și în Île de France, [POSIT'IF](#) și Letonia [proiectul SUNSHINE](#)).

Întrebări cheie:

- 1.1. Care ar trebui să fie componentele cheie ale unui serviciu de tip „ghișeu unic”, cele mai adecvate pentru a răspunde nevoilor sectorului rezidențial din România? Ce actori trebuie să se implice într-un ghișeu unic (agenții energetice, municipalități, autorități regionale, bănci, companii de tip ESCO, altele...)?
- 1.2. Ce modificări juridice sunt necesare pentru a îmbunătăți accesul la finanțare pentru locuințe multifamiliale/case unifamiliale?
- 1.3. Cum pot fi îmbunătățite disponibilitatea gospodăriilor de a contracta împrumuturi pentru renovarea locuinței? Ce rol ar putea avea municipalitățile pentru sporirea gradului de conștientizare și încredere cu privire la acest proces?
- 1.4. Ce tipuri de programe destinate consolidării capacităților și acordării de asistență sunt necesare și pentru care actori?

2. Eliminarea riscurilor asociate proiectelor privind eficiența energetică

Vorbitori: Diana Bărglăzan, Direcția Generală Energie, Comisia Europeană
Prezentarea setului de instrumente de subscriere elaborate de EEFIG și a Platformei de reducere a riscului pentru eficiență energetică (DEEP).

Monica Ardeleanu, Director executiv, Consiliul Român pentru Clădiri Verzi
Co-prezentatori: Eliza Gheorghe, Director, Raiffeisen Bank și Ana Maria Ciortan, Director Adjunct, Alpha Bank.
Prezentare pe tema schemei de credite ipotecare verzi lansată în România

Moderator: Ramona Ivan, Președinte Comisia pentru Fonduri Europene, Asociația Română a Băncilor

Raportor: Oana Stamatina, Director Certificări Verzi, Colliers International

Această sesiune se va axa pe o discuție privind propunerile EEFIG (baza de date DEEP și setul de instrumente de subscriere), precum și pe practica emergentă a creditelor ipotecare verzi, analizând modul în care poate fi îmbunătățită evaluarea profilului de risc al investițiilor în eficiența energetică cu scopul de a face mai atractive acest tip de investiții pentru sectorul bancar.

În condițiile de piață actuale, proiectele de eficiență energetică nu sunt suficient de atractive pentru investitori. Dimensiunea redusă a multor astfel de proiecte și lipsa de standardizare în elaborarea acestora, se numără printre factorii care stau la baza acestei situații. Băncile au încheiat adesea acorduri de împrumuturi bazate pe statutul clienților lor sau pe valoarea proprietății, beneficiile decurgând din îmbunătățirea eficienței energetice nefiind, în general, luate în considerare. Grupul instituțiilor financiare pentru eficiența energetică (EEFIG) a publicat în 2015 un [raport](#) care evidențiază, printre altele, următoarele probleme:

(1) Lipsa de dovezi cu privire la performanța investițiilor în eficiența energetică face ca beneficiile și riscul financiar să fie mai greu de evaluat.

(2) Lipsa unor proceduri și standarde stabilite de comun acord în ceea ce privește investițiile în eficiența energetică cresc costurile de tranzacționare.

Necesitatea standardizării a fost subliniată, de asemenea, în cadrul conferinței publice din România, suplimentar față de necesitatea de a stabili o legătură mai strânsă între toate părțile interesate relevante care își desfășoară activitatea în domeniu și nevoia de mai multă educație și formare în ceea ce privește eficiența energetică. În acest context, EE ar trebui să fie introdusă ca un mod de viață, o alegere pentru un stil de viață sănătos. Iar consumatorii sau clienții ar trebui să fie abordați în mod pro activ de către bănci.

Conferința publică a inclus prezentări care oferă o imagine de ansamblu asupra activităților de standardizare a proiectelor de eficiență energetică în cadrul proiectului de încredere pentru [investitori \(ICP-Europa\)](#) și [a](#) produselor de reducere a riscurilor elaborate de EEFIG, precum setul de [instrumente de subscriere](#) și [DEEP](#).

Proiectul de încredere a investitorilor (ICP) urmărește să standardizeze și să monitorizeze procesul de elaborare a proiectului pentru a-i îmbunătăți fiabilitatea. Această certificare reduce riscurile și costurile de diligență.

Setul de instrumente de subscriere elaborat de EEFIG oferă instituțiilor financiare (și altor părți interesate) un ghid pentru a evalua riscurile și beneficiile asociate investițiilor în eficiența energetică, propunând un limbaj comun în evaluarea investițiilor și contribuind la crearea unor proiecte mai bine alinate la nevoile instituțiilor financiare.

Pentru a aborda lipsa datelor disponibile, Comisia Europeană, în colaborare cu EEFIG, a dezvoltat [Platforma de reducere a riscului pentru eficiență energetică](#) (DEEP). DEEP este o bază de date public accesibilă care permite monitorizarea performanței în materie de investiții în eficiență energetică și analiza comparativă, pe baza datelor referitoare la proiecte deja implementate. Obiectivul principal al DEEP este de a înțelege mai bine riscurile reale (în special riscurile de performanță) și beneficiile investițiilor în eficiența energetică validate de piață. DEEP furnizează deja informații care permit o analiză comparativă, dar conține totuși informații limitate. Există peste 10 000 de proiecte incluse în DEEP, dar acoperirea geografică este inegală; pentru România, de exemplu, există doar 8 proiecte imobiliare și 1 proiect industrial.

De asemenea în cadrul conferinței publice a fost o [prezentare](#) privind liniile de credit ale BERD pentru sectorul rezidențial (GEFF). GEFF oferă finanțare băncilor locale, în acest caz **Banca Transilvania** și **UniCredit**. Finanțarea este supusă criteriilor obișnuite și procesului de evaluare al fiecărei bănci. Băncile pot utiliza GEFF pentru a crea produse ipotecare pentru a finanța achiziționarea de locuințe eficiente din punct de vedere energetic sau pentru a îmbunătăți eficiența energetică a locuințelor existente.

O inițiativă promițătoare în România este **programul de credite ipotecare verzi**, care a fost [prezentat](#) în cadrul conferinței publice de către Consiliul Român pentru Clădiri Verzi (RoGBC). Acestea au elaborat, împreună cu Raiffeisen Bank, acest program bazat pe o inovatoare Certificare a Casei Verzi, pentru a evalua și a recunoaște proiectele rezidențiale cu performanțe superioare, utilizând principii durabile de construcție. Finanțarea preferențială (avantajoasă) permite dezvoltatorului de proiect să investească din timp în proiectarea verde esențială precum și în alte soluții și să recompenseze proprietarii cu o locuință de o mai bună calitate și cu un cost total lunar de mentenanță redus. Ipoteca Verde se aplică numai clădirilor certificate prin programul RoGBC din cadrul programului Casa Verde. Programul Ipoteca Verde oferă costuri reduse de realizare a ipotecii potențialilor cumpărători și le permite acestora să cumpere o casă cu înaltă performanță energetică, în conformitate cu orientările stabilite de Consiliul Român pentru Clădiri Verzi legate de eficiența energetică superioară și de considerentele de mediu. În prezent, există 19 de proiecte, ce includ 5.850 de apartamente sau vile, certificate sau în curs de procesare (la 1 februarie 2018).

Mai multe despre credite ipotecare verzi

Un **credit ipotecar eficient din punct de vedere energetic** este cel utilizat pentru a finanța achiziționarea unei clădiri eficiente din punct de vedere energetic sau recondiționarea unei clădiri prin aducerea acesteia la un nivel de eficiență energetică mai ridicat. Se consideră că facturile scăzute la energie care rezultă din nivelurile ridicate de eficiență energetică reduc riscul de nerambursare a creditelor acordate, în timp ce creșterea valorii bunurilor imobile ar trebui să permită creditorilor să ofere împrumuturi mai mari și/sau rate ale dobânzii mai mici.

În prezent, nu există o definiție clară a ipotecii verzi, întrucât diferiți creditorii oferă consumatorilor opțiuni diferite. Pentru a soluționa această problemă și a contribui la creșterea pieței de credite ipotecare verzi, Federația europeană de credite ipotecare (European Mortgage Federation) și Consiliul pentru obligațiunile europene garantate (European Covered Bonds Council — EMF-ECBC) au [început Inițiativa privind creditele ipotecare eficiente energetic](#)— EeMAP.

Obiectivul proiectului EeMAP, finanțat de Comisia Europeană prin programul Orizont 2020, este de a crea o ipotecă eficientă energetic standardizată, stimulând proprietarii de clădiri, prin intermediul unor condiții de finanțare preferențiale, să îmbunătățească eficiența energetică a proprietăților imobiliare pe care le dețin sau să dobândească o proprietate cu eficiență energetică ridicată.

Dezvoltarea și punerea în aplicare a programelor naționale bazate pe credite verzi se confruntă în continuare cu provocări diferite. Faza-pilot a fost lansată în iunie 2018, cu 37 de bănci și mai multe federații naționale de bănci, inclusiv Asociația Română a Băncilor.

Întrebări cheie:

- 2.1. Cum putem îmbunătăți disponibilitatea datelor în România? Ce date ar putea fi disponibile pentru România care ar putea fi incluse în mecanisme precum baza de date DEEP?
- 2.2. Cum poate fi utilizat în mod [optim](#) în România [setul de instrumente de subscriere](#) realizat de EEFIG? Ce tip de sprijin este necesar pentru a încuraja diseminarea și adoptarea sa? Ce instituții și persoane ar putea fi susținători importanți?
- 2.3. Ce rol ar putea juca fondurile de garantare pentru sprijinirea creșterii investițiilor în eficiența energetică? Cum pot fi cel mai bine structurate astfel de mecanisme de sprijin pentru a răspunde nevoilor sectorului bancar?
- 2.4. Ce organisme pot contribui la stabilirea unor standarde și valori de referință pentru a reduce la minimum riscul de performanță?
- 2.5. Ce reglementări ar putea încuraja dezvoltarea în continuare a creditelor ipotecare verzi? Există vreo reglementare specifică a României care trebuie abordată? Ce fel de date sunt necesare pentru a sprijini în continuare modelul? Cum poate sprijini sectorul bancar din România colectarea acestor date?
- 2.6. Cum poate fi instituit un dialog permanent între bănci și sectorul eficienței energetice?

3. Reabilitarea energetică a clădirilor publice

Vorbitori: Dinis Rodrigues, Expert în energie, Banca Europeană de Investiții
Cadrul juridic pentru contractele de performanță energetică

Daniela Ionescu, specialist principal, BERD
ESCO — Schema pilot din România

Moderator: Viorel Alicuș, Director General, Direcția Generală pentru eficiență energetică, surse regenerabile, cogenerare și energie termică, ANRE

Raportor: Alexandru Petrovici, Director Executiv, Asociația Orașelor din România

Acest grup de lucru va analiza modalitățile de creștere a ratelor de renovare a clădirilor publice, adesea limitată de capacitatea proprietarilor de clădiri publice de a identifica și de a pune în aplicare proiecte de eficiență energetică. Contractele de performanță energetică ar putea face parte din soluție, dar piața trebuie dezvoltată și structurată.

În principiu, investițiile în eficiența energetică a clădirilor publice au în mare parte aceleași beneficii ca și clădirile comerciale (dimensiune, intensitatea energetică, autoritate concentrată, managerii profesioniști), dar se confruntă cu provocări suplimentare legate de procedurile de achiziții publice mai greoaie, interese potențial divergente între diferite departamente responsabile cu achizițiile publice și cu facturile de energie, restricții de bilanț și limitări legate de normele de contabilitate publică.

Conferința publică a inclus prezentări în ceea ce privește legislația [în domeniul energiei pentru EPC din Portugalia și](#) exemple de renovare a eficienței energetice prin intermediul unui ghișeu unic, [ilustrat de Rhodoshop](#), [Bulgaria](#) și [Fondul bulgar pentru eficiență energetică](#).

Conferința publică a inclus în continuare o [prezentare](#) a **Facilității letone pentru eficiență energetică (LBEEF)**, care a demarat o inițiativă promițătoare pentru a stimula dezvoltarea societăților de servicii energetice (ESCO) prin utilizarea veniturilor obținute din economiile de energie în vederea reducerii riscurilor și a finanțării renovărilor extinse la scară largă. A fost creat un fond, care să permită refinanțarea societăților de servicii energetice. După ce verifică economiile de energie, de regulă, după derularea a 1-2 de ani din contractele de performanță energetică, acest fond finanțează creanțele viitoare ale ESCO-urilor (parte din aceste contracte de performanță energetică), permițând acestora să acorde noi împrumuturi.

Rhodoshop este un rezultat al proiectului CITYinvest (finanțat prin Orizont 2020) , care vizează promovarea finanțării inovatoare pentru stimularea investițiilor în proiecte de eficiență energetică prin sintetizarea modelelor financiare existente în Europa și prin oferirea unor soluții adaptate celor trei regiuni pilot participante — provincia belgiană Liege, Regiunea bulgară Rhodope și regiunea spaniolă Murcia. Proiectul [RENOWATT](#) a servit drept model exemplar în termeni de finanțare inovatoare, pentru a putea fi replicat. Acesta este un **ghișeu unic pentru modernizarea clădirilor publice** creat de provincia Liege prin intermediul agenției regionale de dezvoltare (GRE-Liege).

RenoWatt acționează în numele autorităților publice și întreprinde operațiuni de reabilitare energetică pentru clădirile existente deținute de acestea. Principiile de bază ale RenoWatt sunt atribuirea contractelor de performanță energetică (EPC-uri) și punerea în comun a clădirilor, respectiv colectarea de clădiri aparținând unor municipalități diferite, pentru ca proiectul să devină în mai mare măsură bancabil. Aceasta permite asigurarea celor mai bune costuri de renovare și întreținere, precum și diversificarea riscurilor. Renowatt oferă diverse servicii municipalităților: Simplificarea procedurii de licitație, audituri tehnice, analize financiare, încheierea de EPC-uri (de la specificațiile inițiale la negocierea contractelor cu ESCO), punerea în comun a clădirilor, identificarea surselor de finanțare.

Un alt exemplu de „ghișeu unic” pentru modernizarea clădirilor [publice](#) este InEECo, Inițiativa de furnizare de energie și de aprovizionare cu energie în clădirile publice, care este sprijinită de programul ELENA și coordonat de Agenția pentru protecția climatică și energia din Baden-Württemberg (KEA). Cu InEECo, este posibil ca municipalitățile, districtele și administratorii publici din Baden-Württemberg să desfășoare operațiuni de reabilitare pentru reducerea consumului de energie cu costuri reduse. Inițiativa asigură o supraveghere imparțială și independentă a proiectelor de economisire a energiei — de la consultarea inițială până la organizarea procedurii de ofertare și atribuire a contractului de economisire a energiei.

În Bulgaria, EERSF, [„Fondul pentru eficiență energetică și surse regenerabile”](#) , deține capacitatea combinată a unei instituții de creditare, a unui mecanism de garantare a creditelor și a unei societăți de consultanță. Acesta oferă asistență tehnică întreprinderilor bulgare, municipalităților și persoanelor fizice în elaborarea proiectelor de investiții în eficiența energetică și, prin urmare, oferă asistență pentru finanțare, cofinanțare sau joacă rolul de garant în fața altor instituții de finanțare. Fondul pentru eficiență energetică al Bulgariei reprezintă un model de bună calitate, având în vedere faptul că asigură împrumuturi și garanții pentru societățile de servicii energetice (SSE). Acestea reprezintă, de asemenea, societăți de servicii energetice de tip ESCO. Odată ce un ESCO are un contract în derulare, Fondul asigură finanțare pe baza creanțelor viitoare ce derivă din acel contract, permițându-i astfel acestui ESCO să elaboreze noi proiecte.

Evenimentul public a subliniat necesitatea unui **cadru legislativ adecvat pentru proiectele de tip EPC** precum și de a adapta procedurile de achiziții publice. Alt punct legal este legat de contabilitate și de măsura în care aceste proiecte sunt prezentate în bilanț sau în afara bilanțului. În acest context, la 8 mai 2018, Eurostat și Banca Europeană de Investiții (BEI) au lansat un nou ghid privind tratamentul statistic al contractelor de performanță energetică. Noul ghid este conform cu [nota de orientare a Eurostat privind versiunea revizuită a procedurii de înregistrare a contractelor de performanță energetică în conturile publice, publicată în septembrie 2017](#) și explică aplicarea practică a acesteia.

Evenimentul public a subliniat, de asemenea, punctul de vedere al societăților comerciale de servicii (ESCO) din România, care consideră necesară stabilirea unui cadru juridic pentru derularea acestor contracte de performanță energetică, fapt ce ar constitui primul pas pentru dezvoltarea pieței de servicii energetice. Din punctul de vedere al ESCO-urilor din România este necesar ca autoritățile publice să elaboreze un cadru juridic adecvat.

Masa rotundă ar trebui să analizeze în continuare pașii următori pentru provincii, regiuni și agențiile energetice în ceea ce privește oferirea unei asistențe suplimentare și sprijin pentru municipalități și alte entități publice pentru a depăși barierele generate de angajament și de achizițiile publice. O soluție ar putea fi ghișeele unice.

Printre soluțiile posibile pentru creșterea ratei de renovare a clădirilor publice în România pot fi analizate:

- Ghișee unice pentru facilitarea pieței EPC/ESCO, inclusiv utilizarea unor cadre legale de atribuire a contractelor/de achiziții publice.
- Asistență pentru dezvoltarea proiectelor (cu cerințe privind efectul de levier) și agregarea proiectelor din municipalități mici în vederea reducerii costurilor de tranzacționare.
- Forfetarea contractelor de performanță energetică, ce permite refinanțarea societăților de servicii energetice, și care poate fi pusă în aplicare prin intermediul unor vehicule specifice, similare [Fondului european](#) pentru eficiență energetică pentru clădirile publice sau [Fondului pentru eficiență energetică](#) pentru clădirile rezidențiale din Letonia.

Întrebări cheie:

- 3.1. Care sunt nevoile proprietarilor publici de clădiri din România în ceea ce privește sprijinirea acestora în proiectele lor de renovare energetică? Cum ar putea fi asistați acești proprietari? Cine ar putea oferi această asistență?
- 3.2. Finanțarea din fonduri publice ar putea fi alocată sub formă de asistență pentru dezvoltarea proiectelor, care ar avea un efect de levier mai mare decât subvențiile pentru investiții/împrumuturile publice? Cum se poate îmbunătăți accesul la ELENA și finanțările PDA?
- 3.3. Ce măsuri sunt necesare pentru a îmbunătăți piața contractelor de performanță energetică, inclusiv cadrul legislativ? Cum poate fi îmbunătățit accesul la finanțare pentru ESCO? De exemplu, ar putea fi sprijinite mecanisme precum standardizarea și forțarea prin EPC-uri?
- 3.4. Ce măsuri sunt necesare pentru creșterea gradului de conștientizare și de consolidare a capacităților pentru proprietarii publici de clădiri?

4. Eficiența energetică în sectorul IMM-urilor

Vorbitori: Marius Nadolu, Șef Departament Trezorerie, ProCredit Bank
Sisteme de finanțare ecologică pentru IMM-uri

Ștefania Racolta Ioniță, Șeful departamentului "Finanțare verde al UE" în cadrul Departamentului pentru eficiență energetică și schimbări climatice al Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)
Experiențe din inițiativa BERD RoSEFF UE

Moderator: Răzvan Grecu, Președinte, Asociația Română pentru Promovarea Eficienței Energetice (ARPEE)

Raportor: Felix Căprariu, Membru în Consiliul Director, Consiliul National al Intreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România (CNIPMMR)

Această sesiune va examina aspectele specifice legate de IMM-uri, în special modul de a depăși lipsa capacității de a identifica și de a pune în aplicare investițiile în eficiența energetică, bonitatea scăzută a IMM-urilor. Aceasta va examina, de asemenea, și ce tip de servicii integrate (ghișeu unic) ar putea fi propuse IMM-urilor pentru a spori investițiile în eficiența energetică.

Conferința publică a inclus o [prezentare](#) a Fondului pentru eficiență energetică (FREE) ca un bun exemplu de sprijinire a sectorului industrial în finanțarea proiectelor pe o bază comercială.

În plus, conferința a abordat numeroasele probleme care nu au fost încă depășite în cadrul sectorului IMM-urilor din România (în sensul [prezentării](#) ARPEE). S-au obținut unele câștiguri în materie de eficiență energetică, însă potențialul în general ridicat de creștere a eficienței energetice va necesita un acces mai bun la finanțare prin noi scheme de finanțare și noi instrumente pentru a reduce riscurile investițiilor.

Marea industrie are o putere investițională superioară, o mai bună capacitate de a fi creditată, un acces mai ușor la tehnologii și deține competențe tehnice eficiente. Concurența obligă întreprinderile să rămână competitive pe piață și creează stimulente pentru eficiență energetică. Măsurile de eficiență energetică cu perioadă scurtă de amortizare (profituri imediate cu efort financiar redus) sunt deja puse în aplicare, dar condițiile de piață actuale (presiunea concurențială) pot întârzia și mai mult adoptarea altor măsuri de eficiență energetică.

ALRO a fost [prezentată](#) ca un exemplu de societate de mari dimensiuni care a realizat un număr semnificativ de proiecte de eficiență energetică, care vizează, printre altele, să își îmbunătățească competitivitatea pe piață. Cazul acestora este un bun exemplu de sector care nu se axează doar pe beneficiile directe în domeniul energiei, ci și pe beneficiile neenergetice obținute din proiectele de eficiență energetică.

Există o tendință crescândă în rândul IMM-urilor de a se concentra asupra eficienței energetice,

dovedită, printre altele, de activitățile „ [ProCredit Bank](#)”. Așa cum reiese din [prezentarea](#) lor în cadrul evenimentului public, ProCredit Bank urmărește în mod activ potențialul IMM-urilor prin portofoliul său de împrumuturi financiare verzi. Cu toate acestea, mai rămân multe obstacole care trebuie depășite pentru a se ajunge la toate IMM-urile. Acest lucru a fost subliniat și de către Asociația Română a Băncilor din România în timpul evenimentului.

ProCredit Bank este una dintre cele cinci bănci românești care a aderat la o inițiativă privind IMM-urile în România (iunie 2017), pentru a oferi o nouă finanțare pentru IMM-uri în întreaga țară. Inițiativa privind IMM-urile este gestionată de Grupul BEI (Banca Europeană de Investiții și Fondul European de Investiții), de Guvernul României și de Comisia Europeană. Acordurile cu cele cinci bănci implicate au scopul de a facilita accesul IMM-urilor din România la finanțare, prin asigurarea unei garanții de 60 % pentru fiecare împrumut și prin reducerea ratelor dobânzilor practicate de bănci. De aceste tranzacții efectuate prin Raiffeisen Bank, Bank Credit Bank România, Banca Comercială Română, Banca Transilvania și Bancpost ar trebui să beneficieze în prezent aproximativ 3700 de IMM-uri și întreprinderi nou-înființate care au nevoie de finanțare.

Mecanismul de finanțare a energiei durabile al BERD România (RoSEFF) a generat împrumuturi adresate unei game largi de IMM-uri din sectorul privat prin intermediul a patru bănci românești participante (RCB, BRD, Banca Transilvania, UniCredit). Acestea au inclus granturi UE de 10 % sau 15 % din valoarea împrumutului și s-au bazat pe o eligibilitate tehnică rapidă pentru proiecte mici, simple, folosind o tehnologie selectată (cuprinsă în lista măsurilor și a echipamentelor eligibile). Acest lucru a dus la investiții pentru 341 proiecte în valoare totală de 69 milioane EUR .

Creșterea prețurilor cu amănuntul la energiei a determinat IMM-urile să conștientizeze mai mult beneficiile eficienței energetice. Cu toate acestea, de regulă, IMM-urile nu dispun de puterea financiară pentru a finanța partea de capital a investițiilor și au o capacitate limitată de a realiza proiecte de eficiență energetică. În plus, diferitele dimensiuni ale IMM-urilor reprezintă o provocare în ceea ce privește asistarea acestora. Există diverse nevoi și competențe, în funcție de sectorul economic și de dimensiunea IMM-urilor.

Pot fi instituite instrumente suplimentare care includ instrumente de reducere a riscurilor de investiții. Autoritățile publice ar putea juca un rol mai activ, inclusiv prin politici fiscale, în introducerea unor mecanisme de finanțare noi, inovatoare și în îmbunătățirea educației. Cunoștințele părților interesate în ceea ce privește eficiența energetică va fi esențială (campanii de promovare, mese rotunde etc.).

Întrebări cheie:

- 4.1. Cum asigurăm corelarea dintre sistemele de gestionare a energiei, programele de audit energetic și accesul la finanțare pentru a se asigura că măsurile relevante de EE sunt identificate și puse în aplicare în cadrul IMM-urilor?
- 4.2. Ce tip de instrumente financiare ar putea fi aplicate pentru reducerea riscurilor în sectorul IMM-urilor?
- 4.3. Care ar putea fi principalele componente ale unui serviciu de tip „ghișeu unic”, cele mai adecvate pentru a răspunde nevoilor IMM-urilor din România în ceea ce privește investițiile în eficiența energetică? Cine ar fi actorii care pot furniza acest serviciu?
- 4.4. Ce măsuri sunt necesare pentru sensibilizarea IMM-urilor și consolidarea capacităților acestora în domeniul eficienței energetice ?